

КАЗАХСКАЯ НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ ИСКУССТВ ИМ.Т. ЖУРГЕНОВА

Жунисбаев Малик Султанович

Биографические данные

- **Жунисбаев Малик Султанович**
- 27 мая 1957г Казастан Алма-атинская область с. Тургень
- С 2012 года заведующий кафедрой «Скульптура», профессор КазНАИ им. Т. Жургенова, руководитель персональной мастерской
- Член Союза Художников РК 1990 г. Скульптор.
- 1972-1976 г.г. - учился Алма- Атинское Художественное Училище им. Н.В. Гоголя
- 1981-1987 г.г. - учился в Московском Государственном Художественном институте им. В. И. Сурикова, мастерская проф. П. И. Бондаренко
- Стипендиат президентской стипендии 2009 г., 20010г.
- 2013 г. - Награжден медалью Ы. Алтынсарина

Образование

Высшее, Московский Государственный
Художественный институт им. В. И. Сурикова,
мастерская профессора П. И. Бондаренко

Трудовой и педагогический стаж работы

25 лет в вузе, общий 36 лет

1976 - 1977 г.г. - фирма «КЫЗЫЛ Ту»

1977 - 1979 г.г.- служба в С.А.

1979 -1981 г.г. - комбинат «Онер» при СХ

1981-1987 г.г. - МГХИ им. В. И. Сурикова

1987 - 2025 г.г. - КазНАИ им. Т. Жургенова

Награды, грамоты, благодарственные письма

Награжден медалью Ы. Алтынсарина - 2013г.

Стипендиат президентской стипендии 2009г., 20010г.

	КУӘЛІК УДОСТОВЕРЕНИЕ № <u>045</u>
<u>Жүнісбаев</u> (ата тегі - фамилия)	Осы куәлік жас ұрпақты оқыту және тәрбиелеу ісіндегі елеулі табыстары үшін “Ы. АЛТЫНСАРИН” белгісімен марапатталғандығы туралы берілді. Настоящее удостоверение выдано в том, что он(а) за значительные успехи в деле обучения и воспитания подрастающего поколения награжден(а) нагрудным знаком “Ы. АЛТЫНСАРИН”
<u>Мәлік</u> (аты - имя)	
<u>Сұлтанұлы</u> (әкесінің аты - отчество)	
“ <u>24</u> ., кантар 20 <u>13</u> жыл год	 Министр <u>Б. Жұмағұлов</u>

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Т.Қ. ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ОҢЕР АКАДЕМИЯСЫ

Академияның Ғылыми кеңесінің
2009 жылғы «27» XI шешімімен (№3 хаттама)
Жұнісбаев Мәлік Сұлтанұлы
« Мүсін »

кафедрасы бойынша
ПРОФЕССОР
академиялық атағы берілді

Гөраға

Ғылым хатшы

ТР №

А. Мухамедия
Т. Адабабжанова

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
КАЗАХСКАЯ НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ ИСКУССТВ им. Т.К. ЖУРГЕНОВ

Решением Ученого совета академии
от «27» XI 2009 года (протокол №3)
Жұнісбаев Мәлік Сұлтанұлы

присвоено академическое звание

ПРОФЕССОРА

по кафедре

« Скульптура »

By the decision of Scientific Council of Kazakh National Art Academy
The academic title of

PROFESSOR

is awarded

to Zhunisbaev Malik Sultanovich
of the Chair « Sculpture »

« 27 » XI 2009

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Т.Қ. ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ОҢЕР АКАДЕМИЯСЫ

Академияның Ғылыми кеңесінің
2007 жылғы «7» 05 шешімімен (№7 хаттама)
Жұнісбаев Мәлік Сұлтанұлы
« Мүсін »

кафедрасы бойынша
ДОЦЕНТ
академиялық атағы берілді

Т. Жұнісбаев
Т. Қысқашбаев
Т. Адабабжанова

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
КАЗАХСКАЯ НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ ИСКУССТВ им. Т.К. ЖУРГЕНОВ

Решением Ученого совета академии
от «7» 05 2007 года (протокол №7)
Жұнісбаев Мәлік Сұлтанұлы

присвоено академическое звание

ДОЦЕНТА

по кафедре

« Скульптура »

By the decision of Scientific Council of Kazakh National A
The academic title of

DOCENT

is awarded

to Zhunisov Malik S.
of the Chair « Sculpture »

« 07 » 05 2007

Творческая работа

С 1980г - участник более 40 выставок.

1986 г. - Московская выставка «Весна - 1986»

1987 г. - Московская выставка «Весна - 1987»

1987 г. - Международная выставка Западный Берлин

1988 г. - Международные выставки в г. Ташкенте

1988 г. - Международный симпозиум по камню г. Владикавказ.

1990 г. - Международный симпозиум по камню г. Бишкек

1992 г. - Памятник Шак - Шак Жанибеку г. Торгай

1992 г. - Творческие работы «Материнство», «Юность» приобретены Консулом Южной Кореи господином Бемом

1993 г. - Групповая Международная выставка Германия

1994 г. - Памятник ВОВ 1941 - 1945г. г. Макат

1995 г. - Памятник Макатским нефтяникам г. Макат

1997 г. - Памятник ВОВ 1941 - 1945г г. Жанаозен

1998 г. - Памятник-бюст Абаю у центрального входа АГУ им. Абая

1999 г. - Первая персональная выставка галерея «Архон»

1999 г. - Персональная выставка галерея «Оркен»

- 2000 г. - Участие в выставке ЦДХ г. Москва
- 2000 г. - Творческие работы «Зима», «Цветок» приобретены фирмой «Атамура»
- 2001 г. - Семь творческих работ приобретены президентом фонда сокровищ для оформления офиса
- 2001 г. - Международная выставка, «День Республики», Германия Берлин
- 2002 г. - Участие в выставке ЦДХ г. Москва
- 2003 г. - Творческая работа «Жибек» приобретена галереей «Ою»
- 2004 г. - Выставка «Мир реализма»
- 2004 г. - Творческая работа «Круг» приобретена коллекционером А. Казгуловым
- 2005 г. - Творческие работы «Кыз Жыбек», «Детство» приобретены школой №154 г. Астаны
- 2006 г. - Комплекс «А-клуб» работы: фонтан «Девушка на шаре», интерьерные скульптуры «Цветок», «Мелодия» г. Алматы
- 2007 г. - Персональная выставка галерея «Ою»
- 2007 г. - Творческая работа «Булак» приобретена музеем им. А. Кастеева
- 2007 г. - Творческая работа «Жайлау» приобретена фирмой «Атамекен»
- 2007 г. - Памятник Кабанбай батыру г. Маканшы Талдыкорганская область
- 2008 г. - Творческая работа «Өлен» приобретена галереей «Шежире»
- «Шаршы», выставочный зал, работы «Двое», «Мелодия», «Сон»

2009 г. - Памятник Кабанбай батыру г. Талдыкорган
2009 г. - Творческая работа «Курмангазы» приобретена фирмой «Атамекен»
2009 г. - Дворец Независимости - интерьерная скульптура «Шанырак символ свободы» г. Астана
2009 г. - Форум Художников Казахстана, музей им. А. Кастеева, работа: «Модель»
2009 г. - Выставка 2010г - Выставка СХРК, работы: «Мираж», «Родник», г. Астана
2010 г. - Выставка «Шаршы», фонд первого президента, работы: «Дождик», «Состояние»
2010 г. - Памятник «Үкілі Ыбрай», гранит, г. Петропавловск
2011 г. - Памятник полу фигура «Елебеков Ж.», г. Алматы
2011 г. - Рельеф фигуры Абая, метрополитен станция «Абая», г. Алматы
2012 г. - Фонтан «Сайлаухан», для оздоровительного комплекса, г. Алматы
2016г – Мемориальная доска Кайрата Рыскулбекова
2017г – Аспад Бодрум симпозиум по камню.
2021г – Памятник ЧС спасателям.
2022- Мемориальная доска Әжиев Үкі Әжиұлы г. Алматы.
2023 Мемориальная доска Есенғали Әбдіжапбарұлы Раушанов г. Алматы.
2023- Мемориальная доска Толегенов Тараз Сатмаганбетұлы г. Алматы.
2024- Торс Марюсы Мараловны г Атырау

Malik
Zhunisbayev
"Dboe"
дерево
размер 80*30*30

Malik Zhunisbayev

"Мираж"
дерево
размер 45*55*25

Жунисбаев Малик
"Модель"
45*15*15см

Жунисбаев Малик
"Сон"
бронза, камень, 1999 г.
размер 70*70*28

Жунисбаев Малик
"Модель"
*139*30*30см*

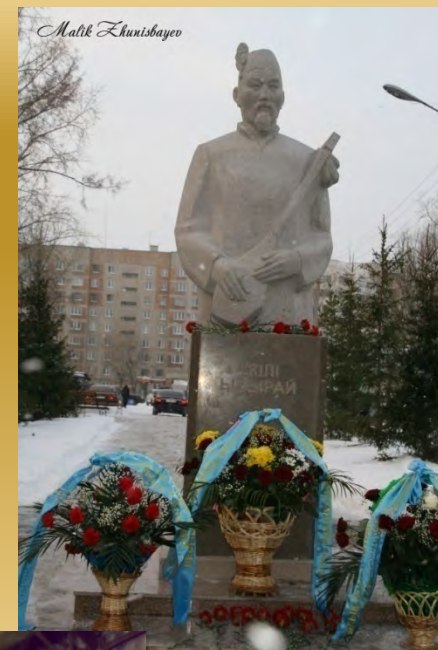
Жунисбаев Малик
"Море"
*30*20*50*

A-club

«Абай»
«Ж. Елебеков»

«Укыли Ибрай»
«Кабанбай»

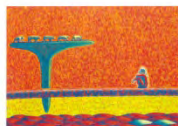
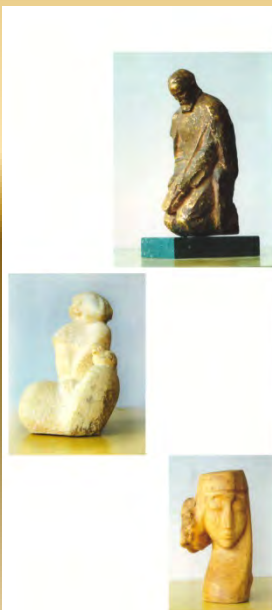
Каталоги выставок

[illegible]

Give the origin and family in *History*.
 In 1971 it graduated from *Alfred Russel Wallace* award against *BT* Sweden
 on opportunity of sculpture.
 • Remains of the *Admiral's* *Union of Republics of Transylvania*.
 From 1971 it has been a part of *Swedish Department of Natural History*
 • *History* was named after *Alfred Russel Wallace*.
 Since 1971 it has been participating in *national* cultural, international and
 in the *Alfred Russel Wallace* collection.
 Creative works are listed:
 • *Time of "Wall"* in *Scott University* named after *Wall*.
 • *Remains of "Siberian Island"* in *Trinity* city.
 • *Remains of "Alaska"* in *Robert Arden* region.
 • *Remains* dated in *participation* of *oppression*.
 • The *remains* of *Swedish Department of Natural History*.
 • The *place* of *sculpture* works "dated in *Alaska*".
 International *oppression* ("*Oppression*"), *sculpture* dated *place* in *Transylvania*.
 International *oppression* ("*Oppression*"), *sculpture* dated *place* in *Transylvania*.
 "Alaska" (the *name* of *prisoner* *sculpture* of *Prisoner* *oppression*)
 "Alaska" (the *name* of *prisoner* *sculpture* of *Prisoner* *oppression*) in *Trans. Sweden* *Alaska*.
 "Alaska" (the *name* of *prisoner* *sculpture* of *Prisoner* *oppression*) in *Trans. Sweden* *Alaska*.

[illegible][illegible]

Born in the South of Kazakhstan in 1960
 In 1988 he graduated from the Faculty of Theatre and Art and
 joined T. Zhargynov as a specialist in experimental decorative painting.
 Member of the Artists' Union of Republic of Kazakhstan.
 Since 1990 he has been a teacher and head of "Painting" Department in
 National Art Academy along with T. Zhargynov.
 Since 1992 he has been participating in personal creative, international and in
 the Republic standard exhibitions.
 In 2002-2004 he was a finalist of International "Master class" exhibitions.
 His works are held in State Central museum in Kazakhstan, in the President's
 cultural centre, in the houses of galleries of "Young Russia", ARS, "Kiss
 of the Sun" in Europe, Japan, Singapore, Taiwan, USA
 Exhibited: 655

Manmade painting and sculpture are instrumental and get mixed up in five arts. Intellectual spiritual power, called passion through passion in a large sense. This pleasure gives rise to an emotion of two parts.

Creating something between passion and sculpture, to form the spirit spiritual permeation to make natural world. The artist are consciously looking for new artistic means creating their images that reflect present day reality. This environment basically consists of art and taste, which condense into subjects into life motifs. You can not realize your surroundings when it is filled with movement; it changes its form and shape. The function of painting, the life of developing, and the artist's role in society. They were very much aware of the past and artists. This artistic process is characterized by an attempt to individualize creative thinking.

During today's artistic style Topsy and a Realism. Manmade gladly integrates these images, including their own feelings.

Feeling something similar, the artist takes the world spiritually and creates it in different colors with his heart. The artist opens the secret of his heart from modeling the deepest form.

The sculpture, Culture, Taiwan

КЕСКИНДЕМЕ ЖӘНЕ МҮСІН

19

20

21

- 19 Мәлік Жүнісбаев, 1957
 Yant, 2009
 қола, 50x15x15
- 20 Құрманғазы Қадиров, 1959
 Құда мың жылдық, 2008
 қола, қара тас, 07x07x22
- 21 Решат Қожахметов, 1951
 Әңгіле, 2006
 қолға, глазури, 54x35x20, 64x15x22
- Мәлік Жүнісбаев, 1957
 Модель, 2009
 бронза, 50x15x15
- Құрманғазы Қадиров, 1959
 Святая тысяч летия, 2008
 бронза, қамеңі, 07x07x22
- Решат Қожахметов, 1951
 Разговор, 2006
 глина, глазури, 54x35x20, 64x15x22

КАЗАХСТАНСКАЯ СКУЛЬПТУРА - 2003

**Жунисбаев
 Малик
 Султанович**

Родился в 1957 году в Алматы

Окончил Алматинское художественное училище (1976) и Московский художественный институт им. В.И.Сурикова (1987)

Член Союза художников с 1990 года

Жұрбаев Махмұт Сұлтанұлы

27.05.1957 ж. т., Алматы қаласында.
1976 ж. Н. В. Гоголь атындағы Алматы көркемсурет училищесін бітірген.
1987 ж. В. И. Суриков атындағы Мәскеу мемлекеттік көркемсурет институтын бітірген.
1989 жылдан КР СО-ның мүшесі.
Алматы қ., Ақсай-5 б/а, 16 ұй, 33 п., тел.: 24-84-78.

"Өңеш", 1999 ж., тас, ағаш 120х30х40.

Жұрбаев Николай Степанович

09.05.1926 ж. т., Ростов облысы, Новопапавское.
1950 ж. Ворошиловградтың көркемсурет училищесін бітірген.
1956 ж. Харьков мемлекеттік институтын бітірген.
1957 жылдан КР СО-ның мүшесі.
Алматы қ., Навская к., 35 ұй.
Жұмыстары: мүражайлар мен көптеген сәйкестік жасау жұмыстарының жетекшісі.

"Жалғыз", 2000 ж., гипс, 62х25х13.

Жұрбаев Махмұт Сұлтанұлы

27.05.1957 ж. т., Алматы.
В 1976 г. окончил АНУ им. Н. В. Гоголя.
В 1987 г. окончил МХИ им. В. И. Сурикова.
Член СХ РК с 1989 г.
г. Алматы, мкр-н Ақсай-5, д. 16, кв. 33, тел.: 24-84-78.

Работы находятся в музеях и в частных коллекциях разных стран.

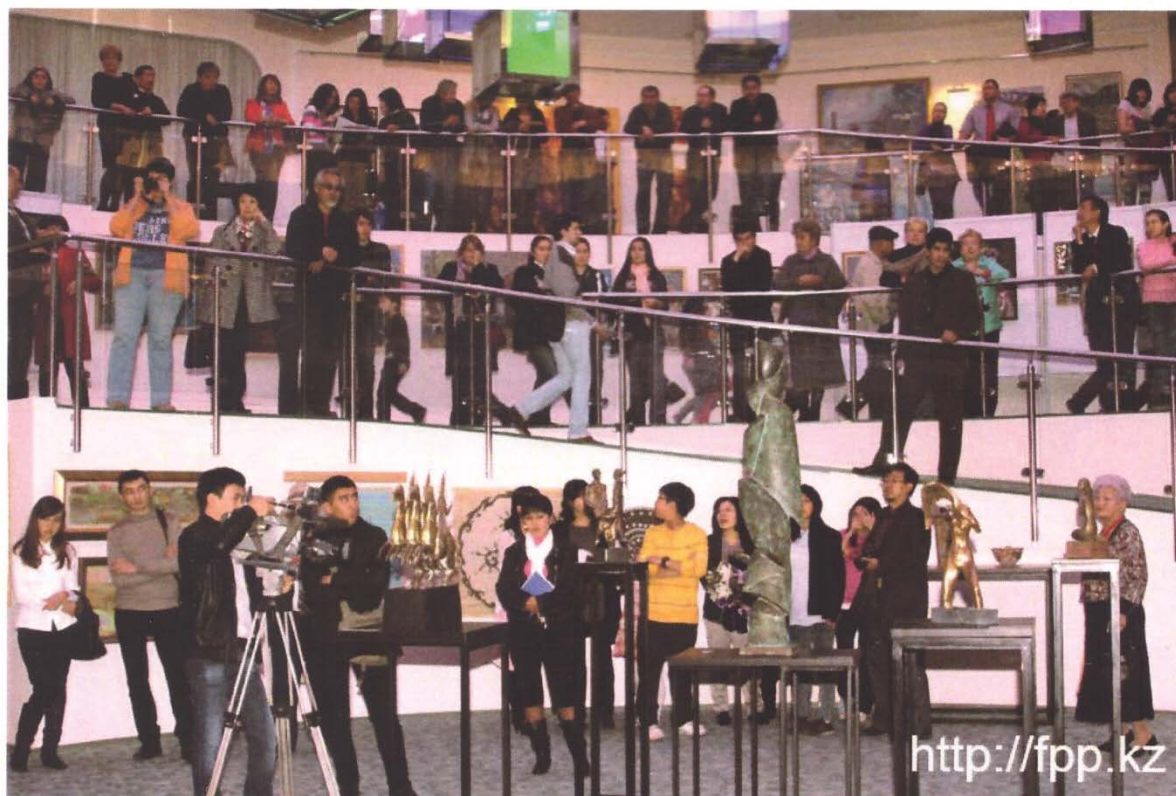
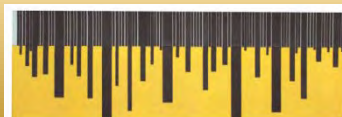
"Мелодия", 1999 г., камень, дерево, 120х30х40.

Жұрбаев Николай Степанович

09.05.1926 г., Новопапавское, Ростовская обл.
В 1950 г. окончил ХУ г. Ворошиловград.
В 1956 г. окончил Гос Институт г. Харьков.
Член СХ РК с 1957 г.
г. Алматы, ул. Навская, д. 35.

Работы находятся в музеях и в частных коллекциях разных стран.

"Обнаженная", 2000 г., гипс, 62х25х13.

<http://fpp.kz>

Жүнісбаев М.С. «Цветок»,
ағаш, 100x35x35. 2000.

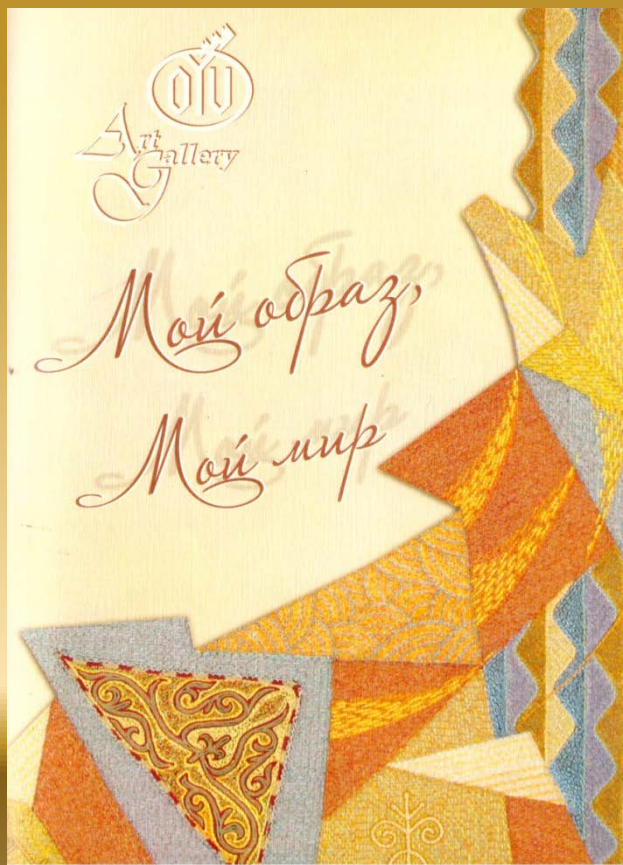
Жүнісбаев М.С. «Двое»
ағаш, 90x25x30. 1999.

Жүнісбаев М.С. «Мираж»
ағаш, 50x40x30. 2000.

*Мой образ,
Мой мир*

Жунисбаев Мамук

*Мой образ,
Мой мир*

«Умай»
бронза, камень,
58х15х15, 2000 г.

Учебно-методическая работа

Разработка типовых программ по специальности «Скульптура»

Разработка УМКД по специальности «Скульптура»

Разработка тестов для Министерства Образования и Науки
Республики Казахстан

Составление тематики и подбор заданий к СРС, преддипломной
практике для 3, 4, 5 курсов

Составление документов по планированию СРС, графика
самостоятельной работы студентов, графика прохождения практики и др.
(силлабусы, учебные, рабочие программы)

Контрольные посещения занятий, взаимные посещения занятий,
участие в проведении мастер классов

Организационно-методическая работа

Проведение работы по профессиональной ориентации молодежи при поступлении в академию

Подготовка материалов к заседаниям кафедры

Участие в подготовке и работе вневузовских и внутривузовских конкурсов, выставок

Работа в составе (в качестве председателя или члена) методической группы кафедры, на защите дипломных работ, конкурсов

Подготовка материалов к заседаниям кафедры, совета факультета

Воспитательная работа

Познавательная-интеллектуальная культура: посещение выставок, музеев.

Политическая и правовая культура: встреча с политическими деятелями.

Здоровый образ жизни: участие в спортивных межвузовских соревнованиях.

Экологическая культура : участие в субботнике.

Культура межнациональных взаимоотношений и толерантности
участие в мероприятиях: 22 марта “Наурыз”, 9мая, день Единства народов, день Республики и др.

Творческая жизнь: беседы о творчестве, о выставках, о художниках.

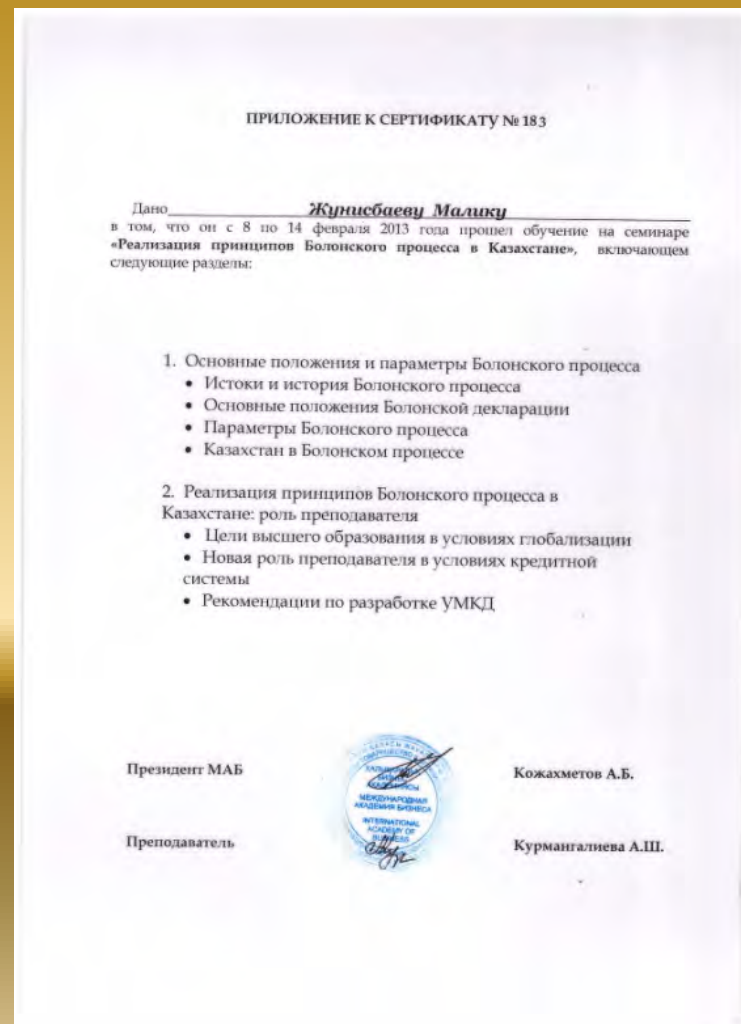

Научная работа

- Создание творческих работ.
- Участие в конкурсах по скульптуре.
- Участие в городских и республиканских выставках.
- Работа в секциях и научно методических советов и комиссий при академии.
- Руководство дипломных работ
- Участие в работе специализированных советов совета академии, совета факультета
- Разработка и выполнение научно-исследовательских проектов в рамках общей темы КазНАИ им. Т. Жургенова «Традиционное искусство в современном мире»

Повышение квалификации

Школа Жунисбаева М.С.

- Абдуллаева Асем - старший преподаватель, магистр скульптуры КазНУИ им. Кулаш Байсейтова
- Нугербекова Жанна - студентка Ленинградской Академии Художеств им. И. Репина
- Дулатов Казбек - преподаватель АХУ им. О. Тынсыкбаева.
- Сарсенбиев Багдат – Скульптор
- Сарбасов Данияр- Скульптор
- Буркитбаев Айдос- Скульптор
- Асылбай Куаныш – Скульптор Ст преподаватель КазНАИ им. Т. Жургенова
- Бубиканова Бахыт - Художник

Пресса о Жнисбаеве М.С.

«Қазақстан» ҰТА Таңғы
Бағдарламалар бірлестігі
«Таңшолпан» ақпаратты-саяси
бағдарламасынан

АНЫҚТАМА

2010 жылдың 23-қараша күні «Таңшолпан» ақпаратты-саяси бағдарламасында «Таңғы нәсіп» айлары бойынша мүсінші Мәлік Жүнісбаев жайлы бейнеуік көрсетілді. Бейнематериалда Т.Жүргенов атындағы ұлттық өнер академиясында қызмет ететін мүсінші-ұстаздың студенттерге сабақ өту барысы, әріптестерінің пікірлері көрермен назарына ұсынылды. Сондай-ақ шығармашылық топ М.Сүттанұлының жеке шеберханасында болып, мүсіншінің жасап жатқан жаңа туындысымен де танысты. Бейнеуіктің ұзақтығы 4 мин 30 секунд

«Қазақстан» ҰТА,
Таңғы бағдарламалар бірлестігінің жетекшісі:

Н.Бердалы

Н.Бердалы

Змабытты шақ

ЖУНЫСБАЕВ Мамбет Сұлтанұлы 1957 ж. Алматы облысы, Төргөн ауылында туған. 1976 ж. Алматы Көркемсурет училищесін, 1987 ж. В.И.Суриков атындағы Мәскеу Мемлекеттік Көркемсурет институтын бітірген.

М.С.Жұнысбаевтың жұмыстары 1989 жылдан бастап көрмелерге қойылып жүр. 1990 жылдан АСРО Суретшілер Одағының мүшесі. Мүсіншілі туындылары сондай-ақ "Шеврон-Мобил" (Алматы, 2000 ж.), "Трагизм реализма" (Алматы, 2004 ж.) кітаптарына енген. Астана қаласындағы "Шежіре" көрмесіне, Алматы қаласындағы "Қазақстанның мүсін өнері" көрмесіне, Ә.Кәстеевтің мерейтойына арналған көрмеге, "Тенгри-Умай", "Ою", "Орхон" галереяларына

қойылған. Жыл сайын тағайындалатын "Ихлас" жүлдесінің авторы. Америкада, Францияда, Оңтүстік Кореяда, Қазақстанда жеке коллективтерде жұмыстары бар. Қазір Алматы Мемлекеттік Көркемсурет Академиясына оқытушы.

Ойын

Ауыл

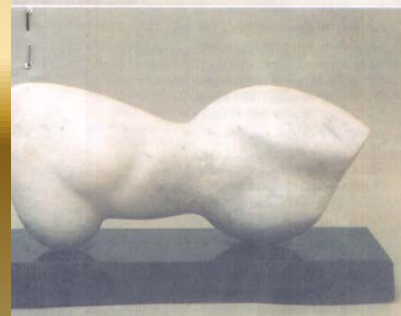
Сағыныш

Торс

Күту

Өуен

Сағым

Азартное дело

МАЛИКА ЖУНИСБАЕВА

Малик Жунисбаев родился в 1957 году в Алма-Атинской области. В 1976 году закончил АХУ г. Алматы, в 1987 году – МГХИ им. В. Сурикова. С 1990 года – член СХ РК. С 1980 года участник более 40 выставок, наиболее значительные из которых прошли в Москве (ЦДХ, 2000), в Алматы (Арт-центр «Алма-Ата», «Казахстанская скульптура – 2003»). Первая персональная выставка состоялась в галерее «Архон» (1999). Участник международных симпозиумов по камню.

Автор памятника Шак-Шак Жанибеку (Торгай, 1992) и бюста-памятника Абаю (Алматы, центральный вход в АГУ, 1998). Работы находятся в галерее «Ою» и в частных коллекциях Казахстана, России, Южной Кореи, США, Франции.

Скульптор Малик Жунисбаев не стремится обаять необычное – не торопясь, медленно и верно постигает законы той профессии, которую выбрал для себя давным-давно и которой остался верен до сих пор. Работая с камнем, деревом, бронзой, постигает законы материала, изучает его характер. Влюбляется, разочаровывается, ищет компромиссы и не считается со временем.

– Шесть лет я общался с камнем. Создавал каменные скульптуры, а главное – узнавал камень. Теперь могу сказать, что камень, оказывается, – весьма благодарное и искреннее существо (именно существо, а не материал!), щедро дарит идеи тому, с кем дружит, удивляет его неоднозначностью своей фактуры, многообразием форм, изысканной естественностью цвета. В общении прост, демократичен, позволяет не церемониться с собой.

– Однако, Малик, удивили. Откуда же тогда идиомы: «каменное сердце», «бездушный как камень», «камень за пазухой»?

– От неграмотности. О камне так могут говорить только те, кто и понятия не имеет о его удивительных свойствах и ранимой душе. Микеланджело «доставал» свои шедевры из камня, мрамора. А кто рискнет назвать их бездушными, холодными?

Вот именно – кто? Каменные скульптуры Малика Жунисбаева я также не рискну назвать таковыми. Вглядимся в мраморное изваяние «Зима». Ощутимое тихое свечение исходит от этого произведения. Свечение, которое не обожжет и не захлестнет огненной

Мирж. Бронза, камень

Окисление. Бронза

плавной – бережно согреет особенным теплом – теплом мрамора.

– Мрамор – спокойный и сдержанный материал, способный погружать окружающих в умиротворенное состояние, и в то же время необычайно хрупкий – с ним нужно обращаться нежно, – улыбаясь продолжает Малик. – А вообще конечный результат зависит от того, как ты сам относишься к материалу. Сколько отдашь – столько и получишь – это аксиома. Кстати, такие материалы, как древесина и бронза, не исключение...

– У них, конечно же, другие характеры, другие мелодии?

– Это очевидно. Мелодии дерева можно сравнить с напевными, проточными народными

Знак Мрамор

песнями, естественными, как сама жизнь. В дереве изначально я уже вижу готовые формы, которые часто прячутся в стволе, скрываются в ветках, корне. «Вытаскиваю» их, начинаю конструировать – так появляются на свет мои деревянные скульптуры...

Например, композиция «Ангел». Сюжет достаточно тривиален. Женщина, приспосабливаясь к изгнанию, устала ждать кого-то. Однако за бытовым сюжетом вырисовывается судьба: женщина ждет всегда, иначе откуда на ее лице этот вечный отпечаток печальной покорности, жертвенности? Состояние души, запечатленное в дереве, – это уже не тривиально, а оригинально. И передать его мог только профессионал.

Бронзу же Малик называет одним из самых текучих, пространственных, ажурных, фактурных, экспрессивных, жизнеспособных и выносливых материалов. Вот так. Для каждого материала, в котором работает скульптор, у него находится свое, заметное, логичное слово.

– И все-таки, Малик, возможности художника-скульптора при всем совершенстве облюбованных им материалов и техник отнюдь не безграничны. Разве вам не хватает, например, цвета?

– Может быть, иногда и не хватает. Однако у скульптора другие задачи, нежели у живописца. Правда, я пытался вносить цвет в бронзу, однако дальше экспериментов дело не продвинулось.

А вообще Малик экспериментировать любит: он довольно часто совмещает в одной композиции различные материалы: дерево-камень, бронза-дерево, камень-бронза. Мне такие своеобразные коллажи очень даже нравятся. Вот, в частности, скульптура «Ангел», трагическая зритель своей наивно первобытной трагедией. Прекрасно ужились друг с другом камень, придающий всей композиции

устойчивость, весомость, и динамичное, легкое дерево. Форма камня – форма юрты. На юрте – Ангел. К сожалению, он не настоящий – всего лишь деревянный. Но даже выполненный из дерева, Ангел имеет магическую силу – защищать от гнева сил тех, кто находится в юрте. Повезло же ее жителям! И все это благодаря Малику Жукисбаеву.

– Малик, а для собственного интерьера вы что-то создаете?

– Очень редко и очень мало. В моем интерьере всего две-три бронзовые скульптуры (несмотря на то, что любимый

Ангел. Дерево, камень

Аул. Дерево, камень

материал мрамор). Но они, например, скульптура «Материнство», – важная часть интерьера, созданная под впечатлением какого-то значительного семейного события, скульптура, имеющая свой тайный смысл.

– Удивлена. Насколько мне известно, художники предпочитают «расселять» в своем интерьере множество произведений, преимущественно собственного производства.

– Не вижу смысла в том, чтобы превращать свой дом в художественную галерею или музей. Дом, музей, галерея – разные понятия. Все дифференцировано. Как и должно быть.

– Малик, быть скульптором – что это значит?

– Это значит заниматься интереснейшим из всех существующих на земле дел, к тому же – азартнейшим.

Беседовала Наталья Селиванова

Облако. Мрамор, габро

ТОЙ ДЕГЕНДЕ КУ БАС ДОМАЛАЙДЫ

Токсаншы жылдардан бері Той көбейді. Ас молайды. Адам ат шаптыра, соны бағуы белдестірді. Немесе бар бөйгені үкілеп, айлы аспапты шаптыра аттылар бар; аттаға ерем деп таны айрылған жаяулар да бар. Әйтеуір, "жыртық, қазак, жартыл!" Және... бұдан құр қалып жатқан кұмары орындар да жоқ, басы — Үкімет, аяғы — "әкімат" болып, анау ақынның — жүз, мынау батырдың — екі жүз жылдығы еліміздің тарапын — екі жүз жылдығын еліміздің ортасында, әр кеше дүркіретіп өткізіп жатады. Өтіп болған жерде соңынан тасқа шыққан, атқа мінген не бітпеге, не ақын қалады... Немесе ауыл шетінде пәлен деген ауылдың көк күмбесі, төрт қулақты мазары көз тартады. Бөрі жақсы! Құдай ыңғайлы Тойдан, ниетті Астан айырмасын! Өлі риза болмай тірі баймайды". Ал тірі байлық, тойсыз отыра ма! Әсіресе, ол қазак болса.

Осы тұста бір "қызқ" ой мыла қалыптады. Қазак үшін Той жасау, Ас беру байлыққа аса байланысты емес секілді. Мәселен, біздің елдің ең бір тарихшылық пен тапшылыққа тап болған кезеңі — 1990-97 жылдардың аралығы еді. Тәуелсіздікті жаңа алған кез. Экономикасымыздың бұрынғы байланыстары бөрі үзіліп қалған. Ақшада құн жоқ. Дүкенде лым жоқ. Бірақ... (өзі есімде) жер-жерде Той мен Астан көп тағы ештеме жоқ. Сәкен, Ілияс, Бейімбеттің 100 жылдығы. Біріннен кейін бірі келіп тұрған Алаш орыстарының өртүрі мерейтойлары. Бұған қоса... әр ауыл, әр рудан шыққан батырлар мен ақиналарға беріліп жатқан Астар. Бұлардың соңында — бой көтерген еңселі ескерткіштер... Осының бәрі (бөрі болмаса — көбі) алтп аталған жылдардың "жемісі" еді. Сол жылдары өзіміз де сондай Тойлар мен Астын талайына қатысқанбыз. Қатысқан жүріп, бірінше "бөресіздігі", бірінше "иттен-ай" деген біз. Сәулік, жомарттық, қоянжарлық, алғашқы құрметтеу, арысын арақтау — әрине, қазакқа тән керемет қасиеттері ғой! Соның бәрі Тойда көрініп жатса, оған қалай риза болмайсін! Бұған қоса, данғойлық, дарақшылық, мырапшылық, боскелектік, мұқташтыққа қатар жүрсе, оған қалай көймейсін. Жасырау жоқ, кейінгі жылдарға дейін осы бір келенді жайлар қазак тойларында өте көп көрініс тапқан. Ал қалай?.. Мүмкін жұрт ақшаның қалың түсіне бастаған болар, мүмкін өздеріне қарап бой тіктеп, ой түзеуге көшкен шығар, әйтеуір, қалай десек те қазактың қазірт тойлары көп жағдайда "арасамыз қалыңқы түсіні, өнегелік-үділдік, тағдымдық-торбелік, синамат-арты, мәдени рухани дамуы"

жөнінде әйгілі жазушының бірі: "Дүниедегі ең жаус ат Амангелдінің ғой" деп айттығы деген де сөз бар. Осы сөз біздің есімге елгілі де Алақат ауданындағы Ұялар көлік бекетінде тұрған Қабанбай ескерткіші түсіреді еді. Шынында, көңілден шықпайтын бір ескерткіш осы. Батырдың мініп тұрған аты (ұялыағы Күбасан саяғымыз кетсін) көз алдына қойға мінетін елестеріне елестететіні анық. Құймашығы күшім тұрған біреме. Ескерткіштің бет-жүзінен ешқандай жаңы, рухты мынадай байқай алмайсыз. Біздіңше, мұндай ескерткіштің болғанын болмағаны жақсы. Расында, ойығы, синағы ұлы тұлғаны асықтата түсудің орнына сүмбіретіп жіберген дүниенің не қажеті бар!

Ал, осы ұлы бабымыздың Мақанында

ҚАБАНБАЙ Е

Мақан

Айтқандай-ақ, жаздың басы, мамырдың аяғында Үлекен бізге телефон шалып: — Алдағы аптада Мақанында Қаракерей Қабанбай бабымыздың ескерткіші ашыламыз. Соған орай соңда салтанатты жиын болады. Сонымен Ас беріледі, — деп бізді сөз соңында сөз тойға шақырған. Бірақ өзінің 60 жылдығы туралы бір ауыз сөз қоспаған. "Е, ескерткішті де көрейік, ағанын тойын да тамашалайық" деп, біз өзімізше тәптіш, келесі аптада "олу, қарақұдық?" деп Мақанышға жүріп кеткенбіз.

ҚАЙРАНБАҚЫТ КІШІ СЫДЫҚОВ

Мақанышқа, жан-жақтан келген қонақтары күтуге арналған үлкен үйдің алдында, бізді кен ықты, мол пішінді, қырық пен елуін ортасындағы бір азамат күшк жап қарсы алған.

— Үлкенің ағаның інісі — Қайған,

ін құлағымызға жай ғана сыбырмен а бұлай деген.

— Естүмше, бұдан біраз жыл бұрын қабанбақтың түсіне быбасы кіріп-там, мені атқа мінгізіп жіберіп" дейді, білсін, Қайранбақытқа Ол ұялырақ ініп, басқа да бір сөздер айтқан ыр, алайша оның есіне жаңағы сөз мына қалған ғой. Соңда ол, Қайран-итты айтма да, "баба, Құдай маған лет берер күн туса, өзіңді атқа мін-м, тастауыра қоңшырам", деп ант етсе к. Шүеіршілік, Құдай оған дәулет ді. Бүгінде елден шыққан қалталы айттың бірі болды. Енді, міне, айт-ыла тұрып, бабасына мынадай еңселі рткіші те қойды. Біздің бір құлағымыз ақсақалда, бір ағымыз ескерткіш алдынағы сал-

— Неге күлесіңдер? — дейміз біз таңданып.

— Неге күлеміз? Іздетен адамның жаңымызға тұрса, — дейді олар. Сөйтсек, ескерткіштің мүсінін жаса-ған адам — түнде бір үйге өзімізбен бірге қонған күлетің, қалыңбас өрі елгеке жігіміз болат екен. Фамилиясы Құсайы-нов. Т.Жүргенов атындағы Өнер акаде-миксының аға оқытушысы.Қырықтың белортасынағы азамат.

— Қабанбай ескерткішінің осы нұсқасын бұдан он бес жылдай бұрын жасағанын. Сол уақытта анау Ұялар-да тұрған ескерткішпен "босеке-бөйге" бірге түскен. Бірақ әлдебір себептермен өтпей қалып еді. Ақыры, өйтеуір, Қай-ранбақыт пен Қабанбай ағаның аржасында өз орнын тапты ғой, міне. Әрине, олардың

ЕКІ ШЫҢҒЫС ӨНЕРГЕСІ ЖӘНЕ МӨНГҮРТТІК ҚАСІРЕТ

(Елшісіміз, Шығыс Алматы өңіріндегі азамат қонақтарға арнап жазды)

Мұхтар ШАХАНОВ

Екі Шыңғыс ғұмыр кешті мына ұмытшақ ғаламда, Екі дара із қалдырды олар елге, Екеуі де дарымамен, жалынымен лаулады, Бірі қылыш, найза кезеп, бірі рухпен бұралды. Екеуі де сан миллион адамдарды жаулады, Екеуі де еске сиктіп қалып қырғыз таулары.

Оның бірі — даныс көгіне зорлығымен тырмысқан, Жарты әлемді қан қақсатқан бас қолбасын Шыңғыс хан. Екіншісі — қару еткен рух-намыс қанатын, Қара күшке қарсы қойған адамдықтың санатын, Әр жүректің айынында ізгілік боп жанитын, Жаңа Мәңгі — ұлы Шыңғыс Айтматов болатын...

Ол көтерген мөнгүрттену мөселесін анылап, Неге қазір сөз қасірет емес мұның жаңалық? Бұз ғасырда мөнгүрт болу тіпті бақыт саналып, Нак бір қажетті ігіліктей жарты жұртқа таралып. Қалың елді осы іңдеттен сактануы мүмкін бе? Үш-төрт қазак, қырғыздың бірі мөнгүрт бұл күнде.

ЕСКЕРТКІШ - ШЫҒА

сын-ескерткіштің тыңдап, жетілдіре түскен жерлері бар. Соған... бұл ескерткіш туралы айтқанда, архитектор Талғат Сулейменов пен суретші Мәлік Жүніс-баев атың ұмытуға болмайды. Жалпы кез-келген үлкен іс пен ігілікші шараларда оны ұйымдастырушы, жасаушы негізгі адамдармен қатар басқа да қолдаушылардың үлкен еңбегі болады. Соны да ескерген жөн, — дейді ол. Бұл сөз бізді еріксіз риза еткен.

ТҮЙІН

Мүсініші Болат айтқандай, кез-келген ігілікші істе басқалармен да еңбегі болатыны рас. Бұны той соңында Қайран-бақыттың ойы да қалып айтқан.

— Бұл ескерткішті қомада және мына тойды өткізіп, бөйге, күрес, жеңімпаз-дардың ортұрғы сыялықтарымен марапаттау-да мағын әрі материалдық, әрі моральдық көмек көрсеткен адамзаттың аз екен!